

Nr 178.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående årligt understöd åt förra sköterskan vid karolinska mediko-kirurgiska institutets pediatrika poliklinik Johanna Jansson; gifven Stockholms slott den 29 mars 1912.

Under återopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver ekle-siastikärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen medgifva

att förra sköterskan vid karolinska mediko-kirurgiska institutets pedi-atriska poliklinik Johanna Jansson må från och med den 1 april 1912 under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd af 350 kronor.

De till ärendet hörande handlingarna skola tillhandahållas Riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kunglig nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts
Min Allernådigste Konungs och Herres frånvaro,
Enligt Dess nådiga beslut:

GUSTAF ADOLF.

Fridtjuv Berg.

Utdrag af protokollet öfver ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 29 mars 1912.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern STAAFF,
 Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve EHRENSVÄRD,
 Statsråden: PETERSSON,
               SCHOTTE,
               BERG,
               BERGSTRÖM,
               friherre ADELWÄRD,
               PETRÉN,
               STENSTRÖM,
               LARSSON,
               SANDSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet Berg anförde vidare:

Understöd
 åt förra
 sköterskan
 Johanna
 Jansson.

I underdånig skrifvelse den 14 mars 1912 har kanslern för rikets universitet på därom af karolinska mediko-kirurgiska institutets lärarkollegium gjord framställning, hemställt om beredande af ålderdomsunderstöd åt förra sköterskan vid institutets pediatrika poliklinik Johanna Jansson.

Den af lärarkollegiet gjorda, den 7 mars 1912 dagtecknade framställningen är af följande innehåll:

Hos karolinska mediko-kirurgiska institutets lärarkollegium hafva förutvarande och nuvarande föreståndarna för institutets pediatrika poliklinik, professorerna O.

Medin och J. Wærn, anhållit om åtgärd för utverkande af årligt understöd å 350 kronor från den 1 april 1912 åt förra sköterskan vid nämnda poliklinik Johanna Jansson; och hafva bemälda professorer till stöd för denna framställning anført:

Johanna Jansson är född den 4 mars 1841 och har sålunda den 4 mars 1912 uppnått sjuttioett års ålder. Hon anställdes vid polikliniken den 1 oktober 1885 och har tjänstgjort där i något mer än 26 år. Under denna tid har hon endast två gånger åtnjutit tjänstledighet, nämligen dels på våren 1897 under sex veckor för öronsjukdom och dels på hösten samma år under två månader för en knäskada, som hon ådragit sig under arbete på polikliniklokalen. Ett par gånger har hon för en eller annan dag varit af illamående hindrad göra full tjänst, men icke så att vikarie behöft anlitas. För öfrigt har hon skött sin tjänst år ut och år in, utan att någonsin begära eller åtnjuta ledighet.

Johanna Jansson har enligt nämnda professorers mening gjort sig förtjänt af det allra bästa vitsord för sin plikttrogna och trägna tjänstgöring, och detta såväl med afseende å hennes biträde åt läkarna vid skötseln af de sjuka barnen, som icke minst med hänsyn till den omsorg, den månhet och sparsamhet, hvarmed hon alltid skött polikliniklokalen och dess tillhörigheter.

Själff mycket anspråkslös, har hon nöjt sig med en ringa lön. Från och med den 1 oktober 1885 till och med den sista april 1904 erhöll hon, utom fri bostad, endast 40 kronor i månaden, från och med den 1 maj 1904 till och med den 31 augusti 1911 45 kronor och slutligen från den 1 september 1911 50 kronor i månaden.

Det var att hoppas, att hon någon liten tid ännu skulle kunnat stå kvar i sin tjänst, då hon den 19 januari 1912 träffades af ett svårare olycksfall. Under pågående städningsarbete i polikliniklokalen föll hon och ådrog sig ett svårt brott på högra öfverarmen i närheten af armbågsleden. Sannolikt blir hon till en viss grad invalid för sin återstående lifstid, och då hon därjämte är gammal och utsliten, finns ingen möjlighet för henne att återtaga sin tjänst vid polikliniken. En annan sköterska har redan blifvit anställd och Johanna Jansson måste alltså afskedas, ty med de till poliklinikens drift anslagna och mycket knappt tilltagna medlen är det omöjligt att utbetala någon lön till henne längre än till den 1 april 1912.

Det vore hårdt att lämna den gamla på bar backe. Polikliniken har, såsom nämnts, inga medel att understödja henne med, och hon har heller icke att påräkna pension eller understöd från något håll.

Johanna Janssons långvariga och trogna tjänst vid en statens institution borde väl berättiga henne till ett litet årligt understöd från svenska staten för hennes återstående lifstid.

Visserligen bidrager Stockholms stad till poliklinikens upprätthållande, men tager för öfrigt ingen befattning med densamma. Den är helt och hållet en karolinska institutets institution med uppgift att å densamma skall meddelas undervisning. Förvaltningen handhafves af den utaf kanslern på förslag af karolinska institutets lärarkollegium utsedde föreståndaren, den ene af professorerna i pediatrik, för närvarande professor Wærn, och af institutionens föreståndare tillsättes och afskedas all den vid polikliniken tjänstgörande personalen.

Hvad af professorerna Medin och Wærn sålunda anförts synes lärarkollegiet innefatta fullgiltiga skäl till beviljande af årligt understöd af statsmedel åt Johanna Jansson; och får lärarkollegiet alltså, med åberopande af utredningen i ärendet och då understödsbeloppet skäligen icke bör bestämmas högre än af professorerna Medin

och Wærn föreslagits, hemställa om Eder åtgärd i syfte att ett årligt understöd af 350 kronor må varda Johanna Jansson i vederbörlig ordning beviljad att från och med den 1 april 1912 utgå under hennes återstående lifstid.

Vid lärarkollegiets framställning voro fogade dels frejdbetyg, utvisande, att Johanna Jansson är född den 4 mars 1841 och sålunda uppnått en ålder af mer än 71 år, dels ock läkarbetyg, utvisande att hon den 19 januari 1912 under arbete å ofvannämnda poliklinik genom ett fall ådragit sig en fraktur å nedre delen af högra öfverarmen gående in i armbågsleden samt att hon på grund därpå och då hon dessutom de sista åren mer och mer och särskildt i axellederna angripits af gikt (arthritis deformans) med all visshet aldrig torde blifva arbetsför i sin högra arm.

Uti sin underdåniga skrifvelse anför universitetskanslern:

Med hänsyn till såväl Johanna Janssons höga ålder samt långvariga, plikttrogna och väl vitsordade arbete i statens tjänst som ock tillkomna ömmande omständigheter föreläge här otvifvelaktigt ett fall, då staten icke borde undandraga sig att lämna understöd åt en i tjänsten vid en statsinstitution utsliten, åldrig tjänarinna. Kanslern ville därför hemställa om afåtande af proposition till Riksdagen i öfverensstämmelse med hvad lärarkollegiet föreslagit.

Efter nådig remiss har sedermera statskontoret den 23 mars 1912 yttrat sig öfver berörda framställning och därvid anfört:

Statskontoret ansåge goda skäl föreligga att söka bereda ålderdomsunderstöd åt Johanna Jansson. Mot det föreslagna beloppet, hvilket motsvarade hvad som med hänsyn till Johanna Janssons tjänstålder samt den kontanta aflöning, hon senast åtnjutit, skulle hafva tillkommit henne, om lagen angående civila tjänstinnehafvares rätt till pension den 11 oktober 1907 varit tillämplig å hennes syssla, syntes icke vara något att erinra. Vid sådant förhållande och då den omständigheten, att Stockholms stad till följd af det gagn, som den pediatrikska polikliniken vid karolinska institutet medförde i fråga om barnsjukvården i staden, bidroge med hälften af den årliga kostnaden för polikliniken, icke skäligen syntes böra föranleda anspråk på bidrag från staden jämväl till pensioneringen af ifrågavarande befattningshafvare vid polikliniken, som dock upprättats och underhölles såsom en statsinstitution i ändamål att tjäna läkarutbildningen, ansåge sig statskontoret böra biträda den af universitetskanslern i ärendet gjorda underdåniga hemställan.

Departementsschefen.

I ärendet har erinrats, hurusom Stockholms stad bidrager till ifrågavarande polikliniks upprätthållande. Därmed förhåller sig så, att Riksdagen under en följd af år för ifrågavarande klinik å extra stat beviljat ett anslag under villkor att Stockholms stad bidroge med ett lika stort belopp. Detta villkor har af staden uppfyllts. Statsanslaget har för de senare åren utgått med 3,500 kronor. I likhet med statskontoret anser

jag, att man ej rimligen kan kräva, att Stockholms stad åtager sig att bidraga till det ålderdomsunderstöd, som skäligen bör tillerkännas Johanna Jansson.

Under åberopande af hvad för öfrigt i ärendet anförts hemställer jag, att Eders Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen medgifva

att förra sköterskan vid karolinska mediko-kirurgiska institutets pediatrika poliklinik Johanna Jansson må från och med den 1 april 1912 under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd af 350 kronor.

Denna af statsrådets öfriga ledamöter understödda framställning behagade Hans Maj:t Konungen i nåder gilla; och skulle proposition i ämnet aflåtas till Riksdagen af den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

G. Hummerhielm.
